

Vad är Terräng? Vad är väg? Vad är enskild färdled?

Dessa begrepp har vi nog alla tydliga begrepp om. Men var går gränsen? När övergår en gammal väg till att bli terräng? Vad innebär begreppet färdled? Vad är skillnaden mellan en färdled och en väg?

Projektet har funderat en hel del kring detta utifrån gällande lagstiftning och Naturvårdsverkets handbok (se underlag). Här försöker vi klargöra våra ståndpunkter.

Enskild färdled

Vi menar att:

- En färdled ska vara anlagd för motordrivna fordon och bör ha ett ytskikt (som kan vara gammalt). Exempelvis ett traktorspår är inte att betrakta som en färdled.
- En gammal väg, anlagd för häst och vagn är inte heller en färdled då den inte är anlagd för motordrivna fordon.
- En skoterled är en färdled men enbart för terrängskotrar på snötäckt mark.

Dispens behövs:

Även om färdleden är anlagd för terränggående fordon anser vi att man behöver dispens enligt terrängkörningslagen för att få köra på den. Ett terränggående fordon definieras som ett motordrivet fordon som inte i första hand är avsedda att köras på väg (se 2§ Lag (2001:559) om vägtrafikdefinitioner). Vi anser att en färdled som är tillrättalagd för terränggående fordon oftast inte har tillräckliga markförstärkningsåtgärder för att kunna användas obegränsat utan att skada naturmiljön. Användningen ska därför prövas och begränsas med villkor.

Vid dispensprövning förutsätter myndigheten att föraren har markägarens tillstånd.

Ingen dispens behövs:

Om den enskilda färdleden är markförstärkt så pass mycket att ingen skada kommer att ske på naturmiljön om man kör med motorfordon på färdleden behövs ingen dispens enligt terrängkörningslagen. Ett motorfordon är ett motordrivet fordon som är avsett att användas huvudsakligen på väg (se 2§ Lag (2001:559) om vägtrafikdefinitioner).

Tänk på att dessa färdleder behöver ha en vägförrättning för att vara lagligt uppförda. Alternativt kan färdleden ha anmälts till länsstyrelsen för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken och fått beslut förenat föreläggande om åtgärder om markförstärkningar.

Markägarens tillstånd krävs för att köra på färdleden.

Anmälan om samråd 12:6 MB för enskild färdled:

Vi menar att det krävs samråd enligt 12 kap. 6§ miljöbalken med länsstyrelsen för att få göra markförstärkningar av stigar i syfte att möjliggöra körning av terrängfordon till stugor, jaktorn etc. Det kan bli betydande miljöpåverkan om körning sker vid upprepade tillfällen. I de fall länsstyrelsen går med på anläggandet av färdled är det oftast lämpligt att det utförs markförstärkningsåtgärder såsom trummor, broar över vattendrag och spänger över våta områden.

Sammanfattning

Om man fått godkänt av prövningsmyndigheten för sina åtgärder (trummor, förstärkningar etc) då kan det bli en färdled. Dispens behövs ej för körning på färdleden.

Om man anlägger en färdled med förstärkningar av olika slag detta utan att ha tillstånd från länsstyrelsen blir det INTE en färdled. Dispens krävs fortfarande.

.....

Underlag:

Naturvårdsverkets handbok Terrängkörning 2005:1

Naturvårdsverkets handbok innehåller nedanstående definitioner som vi utgått ifrån.

BARMARK

All körning i terräng som innebär att fordonet kommer i kontakt med marken betraktas som barmarkskörning. När snödjupet är så litet eller snön så lös att fordonet kommer i kontakt med marken, räknas körningen därmed som barmarkskörning

FÄRDLED

Med färdled avses enligt förordningen om vägtrafikdefinitioner en sådan led eller plats i terrängen som allmänt används för samfärdsel men inte är en väg. Begreppet färdled kan därmed inte anses omfatta leder eller spårbildningar som skapats av motordrivna fordon i samband med transporter eller i samband med annan körning inom exempelvis skogsbruk, jordbruk, anläggningsarbeten eller rennärning.

MOTORDRIVET FORDON

Ett motordrivet fordon är enligt lagen om vägtrafikdefinitioner¹⁹ ett fordon som för framdrivande är försett med motor, dock inte en sådan eldriven rullstol eller sådant eldrivet fordon med en tramp- eller vevanordning som är att anse som cykel. Enligt samma lag delas motordrivna fordon in i motorfordon (bilar, motorcyklar och mopeder som är avsedda att användas huvudsakligen på väg), traktorer, motorredskap och terrängmotorfordon (terrängskotrar och terrängvagnar). Ett terrängmotorfordon är ett motordrivet fordon som är inrättat huvudsakligen för att självständigt användas till person- eller godsbefordran i terräng. En terrängskoter är ett terrängmotorfordon med en tjänstevikt av högst 400 kg och en terrängvagn är ett terrängmotorfordon med en tjänstevikt över 400 kg. Terrängvagnar delas in i lätta och tunga terrängvagnar. En lätt terrängvagn är en terrängvagn vars tjänstevikt är högst 2 ton och en tung terrängvagn har en tjänstevikt över 2 ton. Snöskotrar och 4-hjulingar är t.ex. terrängskotrar enligt lagen. Det gäller även om dessa fordon drivs med el.

TERRÄNG

All naturmark utanför vägar, till exempel skogsmark, kalfjäll, våtmarker, stränder, hedar, parker, åkrar och ängar räknas som terräng. Det gäller även stigar, vandringsleder, motionsspår och leder eller spår som skapats i terrängen vid t ex skogsbruk. Det behövs inga förbudsskyltar för att förbudet mot terrängkörning ska gälla.

VÄG

Med väg avses enligt 2 § förordningen om vägtrafikdefinitioner

- 1) En sådan väg, gata, torg och annan led eller plats som allmänt används för trafik med motorfordon,
- 2) en led som är anordnad för cykeltrafik och
- 3) en gång- eller ridbana invid en väg enligt 1 eller 2.

Gränsen mellan vad som räknas som terräng å ena sidan och väg å andra sidan har

en central betydelse i handboken.

Några begrepp som lätt sammanblandas är "traktorväg", "enskild väg" och "skogsbilväg". En traktorväg eller hjulspår i terrängen som skapats av körning med t.ex. traktor eller motorredskap är inte att betrakta som väg eftersom den inte kan sägas användas allmänt för trafik med motorfordon.

Lagen har ett terrängbegrepp som inte riktigt stämmer med allmänt språkbruk eftersom körning på traktorväg räknas som terrängkörning fastän traktorväg innehåller ordet väg.

Enskild väg och skogsbilväg kan sägas allmänt användas för trafik med motorfordon och bör således inte betraktas som terräng. En stor andel av de enskilda vägarna är skogsbilvägar som i många fall inte är öppna för allmän motorfordonstrafik. Sådana vägar är trots det att anse som vägar. Enskild väg eller skogsbilväg som är oplogad, räknas också som väg.

Ur Terrängkörningsförordningen 1§

Fordonen får därutöver användas

1. på enskilda utfartsleder eller andra sådana enskilda färdleder i terrängen som är avsedda för motorfordonstrafik och...

Detta undantag talar emot sig själv eftersom definitionen på motorfordon ser ut enligt nedan (inkopierat från lagen om vägtrafikdefinitioner). "avsedda för motorfordonstrafik" enligt Terrängkörningsförordningen innebär det att lederna inte är avsedda för Fyrhjulingar utan för vägfordon. Ett vägfordon får inte köra i terrängen som ju Terrängkörningsförordningen refererar till vid benämningen enskild utfartsled eller annan sådan enskild färdled.

Lag (201:559) om vägtrafikdefinitioner 2§

Beteckning	Betydelse
Motordrivet fordon	Ett fordon som för framdrivande är försett med motor, dock inte ett sådant eldrivet fordon som är att anse som cykel. Motordrivna fordon delas in i motorfordon, traktorer, motorredskap och terrängmotorfordon.
Motorfordon	Ett motordrivet fordon som är avsett att användas huvudsakligen på väg, oavsett om det är färdigbyggt eller inte, och som är inrättat <ol style="list-style-type: none">1. huvudsakligen för att självständigt användas till person- eller godsbefordran, eller2. för något annat ändamål än som avses under 1,

om fordonet inte är att anse som en traktor eller ett motorredskap.

Motorfordon delas in i bilar, motorcyklar och mopeder.